C/2025/3990

2025.8.20.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. július 8.)

Luxemburg gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2025/3990)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

Általános szempontok

(1) A 2024. április 30-án hatályba lépett (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában. A rendelet továbbá előmozdítja a költségvetési politikával kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabb és következetesebb végrehajtást irányoz elő. Minden tagállamnak be kell nyújtania a Tanács és a Bizottság számára egy nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet, amely a nemzeti jogalkotási ciklus hosszától függően egy négy- vagy ötéves időszak költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza. Az e tervekben foglalt nettó kiadási ([2]) pályának meg kell felelnie a rendelet követelményeinek, többek között arra vonatkozóan, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát a rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

([1]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(2) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]), amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az RRF reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az RRF elősegíti a gazdasági és társadalmi helyreállítást, egyúttal fenntartható reformokat és beruházásokat mozdít elő, mindenekelőtt a zöld és a digitális átállás ösztönzése, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tétele terén. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtását.

(3) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segít megteremteni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, ugyanakkor hozzájárul a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, valamint az energiatárolási kapacitások és az energiahatékonyság növeléséhez. Luxemburg új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(4) Luxemburg 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság – az V. mellékletben foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 6-án elfogadta a Luxemburg helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([5]), amelyet 2024. szeptember 13-án módosított a 18. cikk (2) bekezdése alapján a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([6]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – a 24. cikk (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Luxemburg kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A teljesítés akkor tekinthető kielégítőnek, ha az egyes reformok vagy beruházások korábbi mérföldköveinek és céljainak elérése terén nem történt visszalépés.

(5) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Luxemburg nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([7]). Az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkével és 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban benyújtott terv a 2025–2029-as időszakra vonatkozik, és költségvetési korlátozást ír elő a nettó kiadások négy évre érvényes maximális növekedési rátájának meghatározásával.

(6) 2024. november 26-án a Bizottság elfogadta a Luxemburg 2025. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2025. évi jelentést, amelyben Luxemburgot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2025. május 13-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([8]), 2025. március 10-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést.

(7) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az EU globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű meghatározza a fenntartható gazdasági növekedés három transzformatív tényezőjét: i. innováció; ii. dekarbonizáció és versenyképesség; és iii. biztonság. Az innovációs szakadék megszüntetése érdekében az EU az ipari innováció

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 6.) Luxemburg helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 10155/2021).

([6]) A Tanács végrehajtási határozata a Luxemburg helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 13-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 12569/24 + ADD1).

([7]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Luxemburg nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C/2025/650, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj).

([8]) A Tanács ajánlása (2025. május 13.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2025/2782, 2025.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

ösztönzésére, az induló innovatív vállalkozások növekedésének támogatására – például az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégiához hasonló kezdeményezések révén –, valamint a mesterséges intelligenciához és a kvantumszámításhoz hasonló fejlett technológiák alkalmazásának előmozdítására törekszik. A zöldebb gazdaság érdekében a Bizottság felvázolta a megfizethető energiára vonatkozó átfogó cselekvési tervet és a tisztaipar-megállapodást, amelyek biztosítják, hogy a tiszta energiára való átállás költséghatékony és a versenyképességet elősegítő maradjon, különösen az energiaigényes ágazatokban, és ösztönözze a növekedést. A túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése érdekében az Unió eltökélt szándéka, hogy megerősítse a globális kereskedelmi partnerségeket, diverzifikálja az ellátási láncokat, és biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és a tiszta energiaforrásokhoz való hozzáférést. E prioritások megvalósítását olyan horizontális támogató eszközök segítik, mint például a szabályozás egyszerűsítése, az egységes piac elmélyítése, a versenyképesség finanszírozása, a megtakarítási és beruházási unió, a készségek és a minőségi munkahelyek előmozdítása, valamint az uniós szakpolitikák jobb összehangolása. A versenyképességi iránytű igazodik az európai szemeszterhez, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, így egységes megközelítésbe helyezve a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(8) 2025-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az RRF végrehajtásával párhuzamosan valósul meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. Ezek az országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkével összhangban módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének tekintetében is.

(9) A 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívásokat is figyelembe véve a 2025. évi országspecifikus ajánlások azokkal a legfontosabb gazdaságpolitikai kihívásokkal foglalkoznak, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések nem kezelnek kielégítően.

(10) A Bizottság 2025. június 4-én közzétette a Luxemburgra vonatkozó 2025. évi országjelentést. Ebben értékelte a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Luxemburg által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Luxemburg általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Luxemburg előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Luxemburg milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

Az elért eredményekről szóló éves jelentés értékelése

(11) A Tanács 2025. január 21-én Luxemburg esetében a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 5,8 %, 2026-ban 4,7 %, 2027-ben 3,8 %, 2028-ban 5,4 %, 2029-ben pedig 4,7 %, ami a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 14,2 %, 2026-ban 19,6 %, 2027-ben 24,1 %, 2028-ban 30,8 %, 2029-ben pedig 36,9 %. Luxemburg 2025. április 25-én benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését ([9]), amelyben beszámolt a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartásáról, valamint az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban azonosított fő kihívások kezelését célzó reformok és beruházások végrehajtásáról. Luxemburgnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.

(12) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását ajánlotta, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte.

(13) Az Eurostat által hitelesített adatok ([10]) alapján Luxemburg GDP-arányos költségvetési egyenlege a 2023. évi 0,8 %-os hiányból 2024-ben 1,0 %-os többletbe fordult, míg a GDP-arányos államadósság a 2023. év végi 25,0 %-ról 2024 végére 26,3 %-ra nőtt. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2024 vonatkozásában a nettó kiadások 6,2 %-os növekedésének felelnek meg. Az elért eredményekről szóló éves jelentésben Luxemburg a nettó kiadások 2024. évi növekedését 6,7 %-ra becsüli. A Bizottság becslése szerint tehát a nettó kiadások növekedése alacsonyabb volt az elért eredményekről szóló éves jelentésben foglaltaknál. A Bizottság nettó kiadások növekedésére vonatkozó

([9]) Az elért eredményekről szóló 2025. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostat – Euromutatók, 2025.4.22.

számításai és a nemzeti hatóságok becslései közötti különbség annak tudható be, hogy a nemzeti előrejelzések az uniós források átcsoportosítása révén finanszírozott kiadások alacsonyabb szintjét prognosztizálják. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([11]) 2024-ben nagyjából semleges volt.

(14) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint a Luxemburg költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2025-ben a reál-GDP 2,5 %-os növekedésével számol, míg a HICP-infláció 2025-ben várhatóan 2,0 % lesz. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 1,7 %-kal, 2026-ban pedig 2,0 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2025-ben 2,1 %, 2026-ban pedig 1,8 % lesz.

(15) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartási többlet 2025-ben várhatóan a GDP 0,6 %-ának megfelelő hiányba fordul át, míg a GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 26,4 %-ra emelkedik. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2025-ben 7,1 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2025-re a GDP 0,4 %-ának megfelelő államháztartási hiánnyal számol. A hiány 2025. évi visszatérése főként a társasági adóból származó alacsonyabb rendkívüli bevételeket és az expanzív költségvetési irányvonal hatását tükrözi. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2025 vonatkozásában a nettó kiadások 6,8 %-os növekedésének felelnek meg. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2025-ben expanzív lesz, a GDP 1,2 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 25,7 %-ra csökken. A GDP-arányos államadósság 2025. évi csökkenése főként az azzal kapcsolatos hólabdahatásnak tudható be, hogy a GDP növekedése magasabb volt, mint a kamatfizetés.

(16) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott államháztartási kiadások nagysága 2025-ben a GDP 0,1 %-a lesz, csakúgy mint 2024-ben. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Luxemburg államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(17) Luxemburg védelmi célú államháztartási kiadásai 2021 és 2023 között stabilan a GDP 0,5 %-át tették ki ([12]). A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a védelmi kiadások 2024-ben várhatóan a GDP 0,6 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,7 %-át teszik ki. Ez 2021-hez képest GDP-arányosan 0,3 százalékpontos növekedésnek felel meg.

(18) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint Luxemburgban a nettó kiadások 2025-ben várhatóan 6,8 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 13,5 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése alapján Luxemburg nettó kiadásainak növekedése 2025-ben várhatóan meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, éves szinten a GDP 0,5 %-ának megfelelő eltérést ([13]) eredményezve. Az előre jelzett eltérés túllépi az éves eltérésre vonatkozó, a GDP 0,3 %-ával megegyező küszöbértéket. 2024-et és 2025-öt együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája az előrejelzések szerint az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad. Összességében ez azt jelenti, hogy fennáll a nettó kiadások ajánlott maximális növekedésétől való eltérés kockázata, amikor a 2025-ös tényadatok jövő tavasszal rendelkezésre állnak.

(19) A Tanács azt is ajánlotta Luxemburgnak, hogy a 2024/2025-ös fűtési szezon kezdete előtt vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint míg a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([14]) 2024-ben a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékű volt, 2025-ben ez a költség várhatóan a GDP 0,1 %-ára mérséklődik. A szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket csak részben vezették ki a 2024/2025-ös fűtési szezon kezdete előtt. Ez nincs teljes mértékben összhangban a Tanács ajánlásával.

([11]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

([12]) Eurostat, government expenditure by classification of functions of government (COFOG) (Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint). A COFOG és a NATO fogalommeghatározásai közötti módszertani különbségek miatt a COFOG meghatározásán alapuló kiadások eltérhetnek a NATO meghatározásán alapuló kiadásoktól.

([13]) 2026-tól ezek az összegek az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkében létrehozott kontrollszámlán jelennek meg.

([14]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

(20) Az elért eredményekről szóló éves jelentés nem tartalmaz a 2025 utáni időszakra vonatkozó költségvetési előrejelzéseket. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 0,5 %-ának megfelelő államháztartási hiányt valószínűsít. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2026-ban 5,3 %-kal nőnek. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2026-ben expanzív lesz, a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság a Bizottság szerint 2026 végére várhatóan 26,2 %-ra nő. A GDP-arányos államadósság 2026-os növekedése főként az adósságnövelő SFA-tételeket tükrözi.

A legjelentősebb szakpolitikai kihívások

(21) Luxemburg nyugdíjrendszerét fokozódó közép- és hosszú távú fenntarthatósági kockázatok fenyegetik, mivel az elkövetkező években a kiadások várhatóan meghaladják a járulékokat. Az idősödésről szóló 2024. évi jelentés ([15]) szerint a nyugdíjakkal kapcsolatos kiadások várhatóan folyamatosan emelkednek, és 2070-re elérik a GDP 17,5 %-át, ami 2024-hez képest 8,1 százalékpontos növekedést jelent. Ez az egy munkavállalóra jutó nyugdíjasok növekvő számával hozható kapcsolatba, amely a népesség elöregedésének és a nettó migráció csökkenésének együttes következménye, és magasabb időskori függőségi rátát eredményez. Bár a rendszer jelenleg az EU legnagyobb nyugdíj-tartalékalapjával rendelkezik, szakpolitikai kiigazítások nélkül ez a tartalék az előrejelzések szerint a 2040-es évek elejére a nemzeti jogszabályokban előirányzott küszöbérték alá csökken ([16]). Az előrejelzések szerint e küszöbérték elérését követően a tartalék öt vagy hat éven belül kimerül. Ezenkívül Luxemburgban a legalacsonyabb az idősebb munkavállalók foglalkoztatási rátája az EU-ban (51 % az 55–64 évesek körében), annak ellenére, hogy a kötelező nyugdíjkorhatár 65 év. A korengedményes nyugdíjazás 57 éves kortól engedélyezett, és a nagyvonalú jogosultságok erős pénzügyi ösztönzőként szolgálnak arra, hogy e munkavállalók elhagyják a munkaerőpiacot, és hogy ne vegyenek részt a felnőttkori tanulásban. 2024-ben a kormány nyilvános konzultációt indított a nyugdíjrendszer kilátásairól. Az első szakaszban az érdekelt felek széles körétől és a nyilvánosságtól gyűjtött információkat a főbb aggályok – a rendszer alkalmazkodóképessége, fenntarthatósága és méltányossága – tükrében. A konzultáció második szakasza folyamatban van. A munkával töltött életszakasz meghosszabbítását és az idősebb munkavállalók magasabb részvételi arányát ösztönző aktív munkaerőpiaci intézkedések segítenének e kérdés kezelésében és a gazdasági növekedés támogatásában.

(22) Luxemburg komoly lakhatási kihívással néz szembe, mivel az ingatlanárak emelkedése miatt az elmúlt évtizedben jelentősen csökkent a megfizethetőség. A lakásárak, amelyek korábban folyamatosan évi 5 %-ot meghaladó mértékben emelkedtek, 2018 és 2022 között közel 60 %-kal ugrottak meg, így Luxemburg az EU egyik legdrágább lakáspiaca lett ([17]). A kereslet és a kínálat közötti tartós egyensúlyhiányt, amelyet a föld- és ingatlanfelhalmozást támogató adóstruktúrák tápláltak, tovább súlyosbították az ingatlan-előértékesítési ágazatba belépő intézményi befektetők ([18]). Az olyan reformok, mint a lakhatásra vonatkozó ágazati terv végrehajtási jelentésében foglalt ajánlásokkal összhangban lévő átfogó földhasználati politika, valamint a beépíthető földterületek kínálatának növelését célzó adóügyi intézkedések hozzájárulhatnak a lakáskínálat növeléséhez, többek között a megfizethető lakhatás biztosítása révén. A prioritások közé tartozik továbbá a Lakhatási Paktum végrehajtása és a lakásadó reformjának elfogadása, valamint a makroprudenciális keret megerősítése és a magas lakásárakat támogató hitelfelvételi fiskális ösztönzők fokozatos megszüntetése ([19]).

(23) Luxemburg a határokon átnyúló jelentős mértékű ingázás és a gépkocsiktól – többek között a vállalati autóktól – való nagy fokú függőség miatt jelentős közlekedési kihívásokkal néz szembe, ezt pedig tovább súlyosbítják a lakhatási költségek, amelyek arra kényszerítik a munkavállalókat, hogy a munkahelyüktől távolabb költözzenek ([20]). Ez a helyzet forgalmi torlódásokat eredményez, amelyek hatással vannak a termelékenységre és a környezeti fenntarthatóságra. Emellett annak ellenére, hogy a közelmúltban jelentős mértékben csökkent a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás – az olyan szakpolitikáknak köszönhetően, mint a 2035-re szóló nemzeti mobilitási terv ([21]) és az ingyenes tömegközlekedés –, továbbra is ez az ágazat az elsődleges üvegházhatásúgáz-kibocsátási forrás, amely 2023-ban a luxemburgi vállalaselosztási ágazatok teljes kibocsátásának 60 %-ért felelt ([22]). Bár Luxemburg haladást ért el az elektromos járművek használatának előmozdítása és a tömegközlekedés javítása terén, az ingázó munkavállalók igényeinek kielégítéséhez összehangolt, határokon átnyúló stratégiára lenne szükség. Ez magában foglalja a konnektivitás javítását, a vasúti közlekedési infrastruktúra

([15]) Európai Bizottság, 2024, *Az idősödésről szóló 2024. évi jelentés.Az uniós tagállamokra vonatkozó gazdasági és költségvetési előrejelzések (2022–2070).*
([16]) Cahier statistique, 18. szám – IGSS, 2024.
([17]) Eurostat, prc_hpi_q, valamint Estimations du taux de rendement d'un investissement locatif au Luxembourg, Rapport d'analyse 13, *Observatoire de l'habitat* (2025).
([18]) Coût du logement: Une comparaison du Luxembourg avec la France, la Belgique et l'Allemagne, Note 40, Observatoire de l'habitat (2024).
([19]) Európai Bizottság, 2023: *In-Depth Review 2023 – Luxembourg* [2023. évi részletes felülvizsgálat – Luxemburg].
([20]) Statec, 2025, *P2021 N°18 – La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail.*
([21]) Plan national de mobilité, Ministère de la Mobilité et des Travaux publics.
([22]) A 2023. évi közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó kibocsátások becsült jegyzékadatokon alapulnak. A végleges adatok 2027-ben, átfogó felülvizsgálatot követően kerülnek megerősítésre.

szomszédos országokkal való összekapcsolását, a jegykiadó rendszerek integrálását, valamint az utolsó kilométeres csatlakozások javítását. A közlekedés további dekarbonizációja és a tömegközlekedési infrastruktúrába való beruházás elősegítené a kibocsátásoknak a 2030-ra vonatkozó nemzeti kibocsátáscsökkentési célkitűzéssel összhangban való csökkentését.

(24) Luxemburg pénzügyi központja számos multinacionális csoportnak ad otthont, és a nemzetközi pénzmozgások jelentős része a multinacionális csoportokhoz tartozó szervezetek között zajlik le. Pozíciójukból adódóan ezek a multinacionális csoportok kihasználhatják a luxemburgi adórendszer azon joghézagait, amelyek csökkentik az adóköteles jövedelmet. Bár az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelv ([23]) (a továbbiakban: a 2. pillérről szóló irányelv) 2024. január 1-jei hatálybalépésének célja a nagy multinacionális vállalatok alacsony adóztatásával kapcsolatos kérdés kezelése, hatálya azokra korlátozódik, amelyek éves bevétele legalább 750 millió EUR, így számos vállalat nem tartozik az irányelv hatálya alá. Emellett a kamat- és jogdíjfizetések leírásának tilalmára vonatkozó, eredetileg 2021-ben bevezetett feltételes intézkedés szigorúan a nem együttműködő országok és területek elfogadott európai uniós jegyzékében szereplő intézkedésekre összpontosít, és nem kezeli hatékonyan az alacsony vagy nulla adómértéket alkalmazó jogrendszerek és területek problémáját.

(25) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan segítenek hathatósan kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. A REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv e szoros időkereten belüli eredményes végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a zöld és a digitális átállás nyomán – a társadalmi méltányosság biztosítása mellett – javuljon Luxemburg hosszú távú versenyképessége. A NextGenerationEU – A 2026-ig tartó út című, 2025. június 4-én elfogadott bizottsági közlemény egyértelművé teszi az eszköz lezárására alkalmazandó ütemtervet, és annak érdekében, hogy 2026. augusztus 31-ig a lehető legtöbbet ki lehessen hozni a végrehajtásból, iránymutatást nyújt a tagállamoknak többek között arra vonatkozóan, hogy miként egyszerűsíthetik tovább helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, meghatározza, hogy milyen főbb lehetőségeket mérlegelhetnek azok felülvizsgálatakor, és hangsúlyozza, hogy az utolsó kifizetési kérelmek 2026-ban történő benyújtása előtt gondos közös tervezésre van szükség. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(26) Luxemburgban felgyorsult a kohéziós politikai programok, azaz az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatásokból finanszírozott programok végrehajtása. Továbbra is törekedni kell a programok gyors végrehajtására, ugyanakkor ügyelni kell a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Luxemburg a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése – és ezzel egyidejűleg a társadalmi kohézió fokozása – érdekében. Ugyanakkor továbbra is kihívásokkal szembesül többek között a lakáskínálat és a lakhatás megfizethetősége, a zöld és a digitális átállással összefüggő strukturális munkaerőhiány, az idősebb munkavállalók és a veszélyeztetett csoportok munkaerőpiaci integrációja, valamint a dekarbonizáció terén. Az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban Luxemburgnak a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadott javaslata ([24]) értelmében 2025. március 31. utánra tolódott az a határidő, amelyen belül az egyes programok tekintetében esedékes félidős felülvizsgálat eredményeinek értékelését be kell nyújtani. A javaslat emellett rugalmassági mechanizmusokat biztosít a programok végrehajtásának felgyorsításához, továbbá ösztönzőket ad a tagállamoknak ahhoz, hogy kohéziós politikai forrásokat különítsenek el öt, uniós szinten kiemelt stratégiai területre – nevezetesen a stratégiai technológiai versenyképességre, a védelemre, a lakhatásra, a vízgazdálkodás rezilienciájára és az energetikai átállásra –, valamint a kiemelt ágazatokban a készségekbe történő beruházásokra, továbbra is a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyekre összpontosítva az ESZA+ programokban.

(27) A Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) lehetőséget kínál az egyik legfontosabb uniós stratégiai prioritásba történő beruházásra, és ezáltal az EU versenyképességének fokozására. A STEP végrehajtása 11 meglévő uniós alap keretében valósul meg. A tagállamok az InvestEU programhoz is hozzájárulhatnak a kiemelt területeken megvalósuló beruházások támogatása céljából. Luxemburg optimális módon élhetne az ezen kezdeményezések nyújtotta lehetőségekkel a kritikus technológiák – többek között a tiszta és erőforrás-hatékony technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatására.

(28) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Luxemburgnak ténylegesen kezelnie kell a következőkkel kapcsolatos fennmaradó kihívásokat: a gyenge regionális koordináció és a határokon átnyúló közlekedési hálózatok nem hatékony kiépítése; az új technológiák bevezetésében

([23]) A Tanács (EU) 2022/2523 irányelve (2022. december 15.) az Unióban a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy volumenű belföldi vállalatcsoportokra vonatkozó globális minimum-adószint biztosításáról (HL L 328., 2022.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([24]) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (EUR-Lex – 52025PC0123 – HU – EUR-Lex).

és a kkv-k digitalizációjában rejlő lehetőségek kihasználatlansága; a továbbra is fennálló jelentős szabályozási akadályok; a (GDP százalékában kifejezve) 2017-hez képest csökkenő külföldi befektetések állományától való nagy fokú gazdasági függés; a közlekedésben és az épületekben továbbra is a fosszilis tüzelőanyagok és a gáz uralta jelenlegi energiaszerkezet; a romló iskolai teljesítmény és növekvő különbségek hatására kialakuló esélyegyenlőtlenség; valamint a zöld és a digitális átálláshoz kapcsolódó kulcsfontosságú ágazatokban a készségkereslet és -kínálat közötti tartós eltérés és a magasan képzett munkavállalók hiánya.

(29) Szilárd tudományos alapja és jó nemzetközi összeköttetésekkel rendelkező kutatási rendszere ellenére az üzleti innováció, valamint az innovatív induló vállalkozások és a kis- és középvállalkozások (kkv-k) növekedési lehetőségei továbbra is korlátozottak, ami akadályozza a gazdaság diverzifikációját és versenyképességét. Luxemburg továbbra sem használja ki kellőképpen az új technológiák bevezetésében és a digitalizációban rejlő lehetőségeket, és a kkv-k alapvető digitális intenzitása tekintetében az uniós átlag alatt teljesít ([25]). Emellett az ország üzleti K+F-intenzitása az elmúlt két évtizedben csökkenő tendenciát mutatott, és 2023-ban a GDP 0,47 %-ára esett vissza, ami messze elmarad az 1,49 %-os uniós átlagtól ([26]). Emellett a kutatási eredmények minőségét nem hasznosítják teljes mértékben, és a tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok továbbra is gyengék. Az üzleti K+F-kiadások az ágazatok széles körében lényegesen alacsonyabbak, mint a legjobban teljesítő országokban, ami részben azzal magyarázható, hogy Luxemburg gazdasága szolgáltatásalapú, ugyanakkor jelzi, hogy az üzleti K+F-kiadások alacsony szintje nem kizárólag a pénzügyi szektor nagy méretének tudható be ([27]).

(30) A luxemburgi versenyképesség fokozásával kapcsolatos kihívás kezelése érdekében alapvető fontosságú mérlegelni a pénzügyi ágazat inkluzív és innovatív diverzifikációjának előmozdítását ([28]) ([29]), amely segíthet az ágazat strukturális gyengeségeinek kezelésében, támogathatja az innovatív és magas K+F-intenzitású tevékenységeket, valamint stabilabb és versenyképesebb, az uniós szakpolitikákkal összehangolt gazdaságot hozhat létre. Az innovatív és gyorsan növekvő ágazatok – például a fenntartható finanszírozás, a pénzügyi technológia, a digitális és a kialakulóban lévő technológiák – stratégiai előmozdítása és integrációja stabilabb és versenyképesebb gazdaságot eredményezhet. A reál-GDP növekedése és Luxemburg GDP-hez viszonyított nemzetközi befektetési pozíciójának (IIP/GDP) ([30]) növekedése közötti szoros kapcsolat arra enged következtetni, hogy az ország gazdasági teljesítménye szorosan összefügg a külföldi befektetések vonzására és megtartására való képességével. Az innovatív és gyorsan növekvő ágazatok előmozdítása segíthet visszafordítani az IIP/GDP arány csökkenését, és támogathatja a gazdasági növekedést. Ennek elérése érdekében Luxemburg az együttműködésen alapuló vállalkozások és az innovatív finanszírozási modellek előmozdításával, valamint új pénzügyi eszközök és termékek kifejlesztésének támogatásával kiaknázhatná pénzügyi központjában rejlő lehetőségeket a termelő és innovatív tevékenységek, például a zöld és a digitális átállást támogató tevékenységek finanszírozására. A vegyes finanszírozás és a vállalati együttműködések innovatív strukturálásának további támogatása különösen hozzájárulhat a fenntartható és a magas K+F-intenzitású tevékenységekbe való zöldmezős beruházásokhoz. A pénzügyi ágazat átláthatóságának és elszámoltathatóságának biztosítása szintén alapvető fontosságú, mivel segítheti a bizalom kiépítését a befektetők, a fogyasztók és más érdekelt felek körében.

(31) Bár Luxemburg elkötelezett az üzleti szolgáltatási ágazat szabályozási környezetének javítása mellett, továbbra is fennállnak bizonyos jelentős szabályozási akadályok. Az OECD ([31]) és az Európai Bizottság ([32]) szerint a szabályozási korlátozások továbbra is különösen szigorúak az ügyvédek, a közjegyzők, az építészek, az építőmérnökök és a könyvelők esetében. A közjegyzők esetében a korlátozások a legszigorúbbak közé tartoznak az EU-ban. Kiemelendő, hogy a vállalkozásuk jogi formáját meghatározó rendeletet és a szakmai tevékenység megkezdésére vonatkozó szabályozás rendkívül korlátozó. Az ügyvédek szakmai tevékenységének megkezdésére vonatkozó szabályok szintén különösen korlátozóak ([33]). A versenykorlátozó akadályok az egyes szakmákhoz való hozzáférés korlátozott lehetőségeihez, a különböző adminisztratív kötelezettségekhez, a kötelező díjak meglétéhez, illetve a reklámozás és a marketing bármely formájának tilalmához köthetők ([34]). A követelmények enyhítése vagy a rugalmasság növelése fokozná a versenyt a szabályozott szakmák ágazatában, ami előnyös lenne az ilyen szolgáltatásokat igénybe vevő vállalkozások számára. A kiskereskedelmi ágazatban a szabályozási korlátozások még mindig valamivel szigorúbbak, mint a hasonló országokban – bár 2018 óta jelentősen csökkentek ([35]) ([36]). Az ilyen korlátozások közé tartozik például az a követelmény, melynek értelmében külön engedélyt kell beszerezni a ruházati,

([25]) Eurostat (isoc_e_dii, 2024), valamint „Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking" [A luxemburgi induló vállalkozások ökoszisztémájának értékelése és összehasonlítása], Ministère de l'Economie, 2023.
([26]) Conseil national de la productivité, 2023.
([27]) Az OECD gazdasági felmérései: Luxemburg, 2025.
([28]) OPC LUX: Climate Policy Observatory [Éghajlat-politikai Megfigyelőközpont], Luxemburg, 2023. évi éves jelentés.
([29]) Z/Yen Group 2024, *Smart Centres Index 10*.
([30]) Eurostat, (bop_iip6_q), (namq_10_gdp).
([31]) OECD: Product Market Regulation indicators [Termékpiac-szabályozási mutatók], 2024.
([32]) Az Európai Bizottság közleménye a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlások aktualizálásáról, COM (2021) 385, 2021.7.9.
([33]) OECD: Product Market Regulation indicators [Termékpiac-szabályozási mutatók], 2024.
([34]) OECD, Az OECD gazdasági felmérései:Luxemburg | OECD, 106. o., 2025. április.
([35]) OECD: Product Market Regulation indicators [Termékpiac-szabályozási mutatók], 2024.
([36]) Európai Bizottság: 2022 update of the Retail Restrictiveness Indicator [A kiskereskedelmi korlátozás mutatójának 2022. évi aktualizálása].

élelmiszer- és italáruházak megnyitásához, valamint az az előírás, amely alapján kizárólag az év meghatározott időszakaiban lehet értékesítési promóciót végezni ([37]).

(32) Luxemburg jelenlegi energiaszerkezetét még mindig a fosszilis tüzelőanyagok uralják: 2023-ban a fosszilis tüzelőanyagok a bruttó hazai fogyasztás 61,1 %-át tették ki. Bár az ország erőfeszítéseket tett a megújuló energiaforrások részarányának növelésére, azok 2023-ban az energiaszerkezetnek mindössze 11,9 %-át tették ki ([38]), ami rávilágít arra, hogy további intézkedésekre van szükség az energiaszerkezet diverzifikálása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése érdekében. Emellett Luxemburg nagyban függ a szomszédaitól az energiaszükségletének kielégítése terén. Bár a jelenlegi igényeket ki tudják elégíteni a villamosenergia-hálózatok, az átvitelirendszer-üzemeltető úgy véli, hogy 2040-ig bezárólag bővíteni és korszerűsíteni kell a nagyfeszültségű hálózatot, valamint javítani kell az összeköttetéseket, különösen Németországgal. Az önkormányzatok kulcsszerepet fognak játszani a megújuló energia – többek között a szélenergia és a fotovoltaikus energia – alkalmazására, valamint a távfűtési és -hűtési rendszerekre vonatkozó részletes helyi tervek kidolgozásában is. Az épületek dekarbonizációja alapvető fontosságú, mivel ezek 2023-ban a luxemburgi vállalaselosztási ágazatok teljes kibocsátásának 20 %-át tették ki ([39]). A lakossági ágazat energiafogyasztásában a közelmúltban bekövetkezett enyhe növekedés rávilágít arra, hogy további előrelépésre van szükség az épületek felújítása és az energiahatékonyság terén annak érdekében, hogy teljesüljön a 2030-ra kitűzött, a 2005-ös szinthez képest 50 %-os kibocsátáscsökkentési cél. Mind a lakó-, mind a nem lakóépületek energiahatékonyságának javítása elengedhetetlen ahhoz, hogy 2030-ig a nemzeti felújítási stratégiában felvázoltak szerint 34 %-kal csökkenjen az energiafogyasztás.

(33) Az alapkészségek alacsony szintje veszélyezteti a luxemburgi munkatermelékenységet és versenyképességet. Az országban a gyengén teljesítők aránya magasabb az uniós átlagnál, és az előnyös helyzetű és a hátrányos helyzetű diákok eredményei között jelentős a különbség, így ez a szakadék a legszélesebb az EU-ban ([40]). Ez a teljesítménydeficit korán kialakul, különösen a hátrányos helyzetű tanulók és azok körében, akik nem beszélnek otthon németül vagy luxemburgiul – ez rávilágít a célzott támogatás szükségességére. Az iskolák minőségére vonatkozó nemzeti szintű egységes keretrendszer ([41]) hiánya akadályozza a hatékony nyomon követést, és fokozhatja a szegmentációt és az egyenlőtlenségeket. A jelenlegi szakpolitikák nem kezelik az iskolarendszeren belüli egyenlőtlenségeket, ami rávilágít arra, hogy átfogóbb megközelítésre van szükség ([42]). Az iskolák minőségére vonatkozó nemzeti keretrendszer és egy külső iskolaértékelési rendszer elfogadása, valamint az oktatásnak a hátrányos helyzetű és a különböző nyelvi háttérrel rendelkező tanulók igényeihez való igazítása hozzájárulhat a teljesítménybeli különbségek csökkentéséhez és az általános készségszintek javításához. Ez végső soron az ország hosszú távú gazdasági növekedését és társadalmi kohézióját is támogatná. E kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően elvégzett második szakaszos országelemzéssel ([43]).

(34) Erős gazdasági teljesítménye ellenére Luxemburg a készségkereslet és -kínálat közötti tartós eltéréssel és a szakképzett munkaerő jelentős hiányával ([44]) ([45]) szembesül a zöld és a digitális átálláshoz kapcsolódó kulcsfontosságú ágazatokban. A kkv-k mintegy 80 %-a nehézségekbe ütközik a megfelelő készségekkel rendelkező munkavállalók felvétele során bizonyos szakmák esetében ([46]), ez pedig akadályozhatja a versenyképességet. Emellett szakemberhiányról számolnak be számos, a digitális és zöld ágazathoz kapcsolódó speciális készségeket igénylő foglalkozás tekintetében is. Luxemburgban a készségfejlesztés előmozdítása terén továbbra is számos kihívás áll fenn. Az idősebb munkavállalók tanulási programokban való részvétele továbbra is alacsony. Emellett továbbra is jelentős (17,3 százalékpontos) különbség van a jelenlegi felnőttképzési arány és Luxemburg 2030-ra kitűzött 62,5 %-os nemzeti készségfejlesztési célja között ([47]), ami rávilágít arra, hogy célzott kezdeményezésekre van szükség az átképzés és a továbbképzés előmozdítása érdekében. Ezzel összefüggésben 2024/2025-ben elindult a „Készséghidak” elnevezésű kezdeményezés.

([37]) OECD, Az OECD gazdasági felmérései:Luxemburg | OECD, 107. o., 2025. április.
([38]) 2023. évi bruttó belföldi energiafogyasztás (Eurostat).
([39]) A 2023. évi közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó kibocsátások becsült jegyzékadatokon alapulnak. A végleges adatok 2027-ben, átfogó felülvizsgálatot követően kerülnek megerősítésre.
([40]) https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/12/pisa-2018-results-volume-i_947e3529/5f07c754-en.pdf.
([41]) Lásd: Observatoire national de l’enfance, de la jeunesse et de la qualité scolaire (OEJQS), 2024, Topical report: Evidenzorientierte Qualitätsentwicklung im Gesamtsystem Schule (német nyelvű).
([42]) Épreuves Standardisées (ÉpStan).
([43]) SWD(2025) 95 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) [A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés], 2025.
([44]) Eurostat, (lfsq_urgan).
([45]) Eurostat, (jvs_q_nace2).
([46]) Oktatási és Képzési Figyelő 2024.
([47]) 2022. évi felnőttoktatási felmérés.

(35) Luxemburg egészségügyi rendszere kihívásokkal néz szembe az egészségügyi dolgozók hiánya, a külföldi egészségügyi szakemberektől való nagy fokú függés, a személyzet egyenlőtlen eloszlása, valamint a 2034-ig várhatóan jelentős számban nyugdíjba vonuló orvosok miatt. A népesség elöregedése súlyosbítani fogja ezeket a kihívásokat. A korlátozott erőforrások hatékonyabb felhasználása és a reformok felgyorsítása előfeltétel az egészségügyi rendszer rezilienciájának megerősítéséhez. A hatékonyság jövőbeli növelésének kulcsfontosságú tényezője az egészségügyi szolgáltatások széttöredezettségének kezelése a megelőzés és a közösségi alapú ellátási modellek révén, amelyeket nem egyéni praxisok keretében, hanem csoportokban nyújtanak. Az egészségügyi rendszer átalakításának támogatása szempontjából kulcsfontosságú az adatok és információk jobb felhasználása az irányításban és a tervezésben, valamint a digitalizáció fokozása.

(36) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2025-ben azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2025. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Luxemburg esetében a 2., 3., 4. és 5. ajánlás a 2025. évi ajánlásban meghatározott, a versenyképességre vonatkozó első euroövezeti ajánlás végrehajtásához, az 1., 4. és 5. ajánlás a rezilienciáról szóló második euroövezeti ajánlás végrehajtásához, az 1. ajánlás pedig a makrogazdasági és pénzügyi stabilitásra vonatkozó harmadik euroövezeti ajánlás végrehajtásához járul hozzá,

AJÁNLJA, hogy Luxemburg 2025-ben és 2026-ban hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseivel összhangban – az adósságfenntarthatóság biztosítása mellett – összességében növelje a védelmi és biztonsági kiadásokat és fokozza az általános védelmi készültséget. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott pályának. Biztosítsa a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát, különösen a korai nyugdíjba vonulás lehetőségeinek korlátozásával, valamint az idősebb munkavállalók részvételi és foglalkoztatási rátájának a foglalkoztatási lehetőségeik és foglalkoztathatóságuk javítása révén való növelésével. Növelje a lakáskínálatot, különösen az átfogó földhasználati politika és az ingatlanadó-reform elfogadása, az állami földterületeken megvalósuló nagyszabású városfejlesztési projektek kidolgozása, valamint a településtervezéssel és a határokon átnyúló tömegközlekedéssel való koordináció megerősítése révén. Csökkentse az ingatlanpiaccal kapcsolatos kockázatokat a hitelfelvételre irányuló fiskális ösztönzők fokozatos megszüntetésével és a makroprudenciális keret megerősítésével. Fokozza az agresszív adótervezés hatékony kezelésére irányuló intézkedéseket, különösen azáltal, hogy biztosítja az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek elfogadott európai uniós jegyzékében szereplő országoktól és területektől eltérő, nulla/alacsony adómértéket alkalmazó adójogrendszerekbe irányuló kimenő kamat- és jogdíjfizetések megfelelő adóztatását.

2. Tekintettel az (EU) 2021/241 rendelet szerinti reformok és beruházások időszerű végrehajtására alkalmazandó határidőkre, biztosítsa a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatékony végrehajtását. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok (ERFA, IÁA, ESZA+) végrehajtását, adott esetben építve a félidős felülvizsgálat által kínált lehetőségekre. A versenyképesség javítása érdekében optimálisan vegye igénybe az uniós eszközöket, többek között az InvestEU program és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által biztosított lehetőségeket.

3. Helyezze a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába az innováció előmozdítását és a magas K+F-intenzitású tevékenységek támogatását. Fokozza a versenyképességet, többek között azáltal, hogy előmozdítja a diverzifikációt, különösen a pénzügyi ágazatban, és felgyorsítja a digitalizációt, mindenekelőtt a fejlett digitális technológiák kkv-k általi alkalmazásának növelésével, továbbá segíti a vállalkozások bővülését és a termelékenységnövekedést. Csökkentse a szabályozott szakmákban nyújtott üzleti szolgáltatások versenyének akadályait.

4. Javítsa a fenntartható és hatékony közlekedést a közlekedés dekarbonizációjának további előmozdítása, valamint a tömegközlekedési infrastruktúrába és a határokon átnyúló hálózatokba való beruházás révén. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függést az energiahatékonyságba való beruházás révén mind a lakossági, mind a nem lakossági ágazatokban. Korszerűsítse a nagyfeszültségű hálózatot és növelje annak kapacitását, javítsa a határokon átnyúló összeköttetéseket, valamint könnyítse meg a megújuló energia alkalmazására vonatkozó engedélyezési eljárásokat. Támogassa az önkormányzatokat a megújuló energia alkalmazása terén.

5. Javítsa az iskolai teljesítményt és biztosítsa az esélyegyenlőséget az iskolákban, többek között egy, az iskolák minőségére vonatkozó nemzeti keretrendszer és egy külső iskolaértékelési rendszer elfogadásával, valamint az oktatásnak a hátrányos helyzetű és a különböző nyelvi háttérrel rendelkező tanulók igényeihez való igazításával. A készségfejlesztés ösztönzése révén kezelje a strukturális munkaerőhiányt, különösen a zöld és a digitális átállás tekintetében. Javítsa az egészségügyi rendszer rezilienciáját a reformok felgyorsítása és az egészségügyi dolgozók megfelelő rendelkezésre állásának biztosítása révén.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 8-án.

a Tanács részéről

az elnök

S. LOSE